

MODÜL : 3

ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK

@ssevgiteacher

ÖZEL EĞİTİM VE REHBERLİK

REHBERLİK

Dersin Hedefi → Öğretmenlerin rehberlikle ilgili bakış açısı geliştirmelerine yardımcı olmak ve ne yapmaları konusunda onları bilgilendirmek için düzenlenmiştir.

Tarihte Yaygın Olan Eğitim Anlayışı

- * Sümerlerle başlayan eğitim anlayışı günümüze kadar evrilerek gelmiştir. Sümerlerde konu öğretimi esastır. Fiziksel ceza vardır.

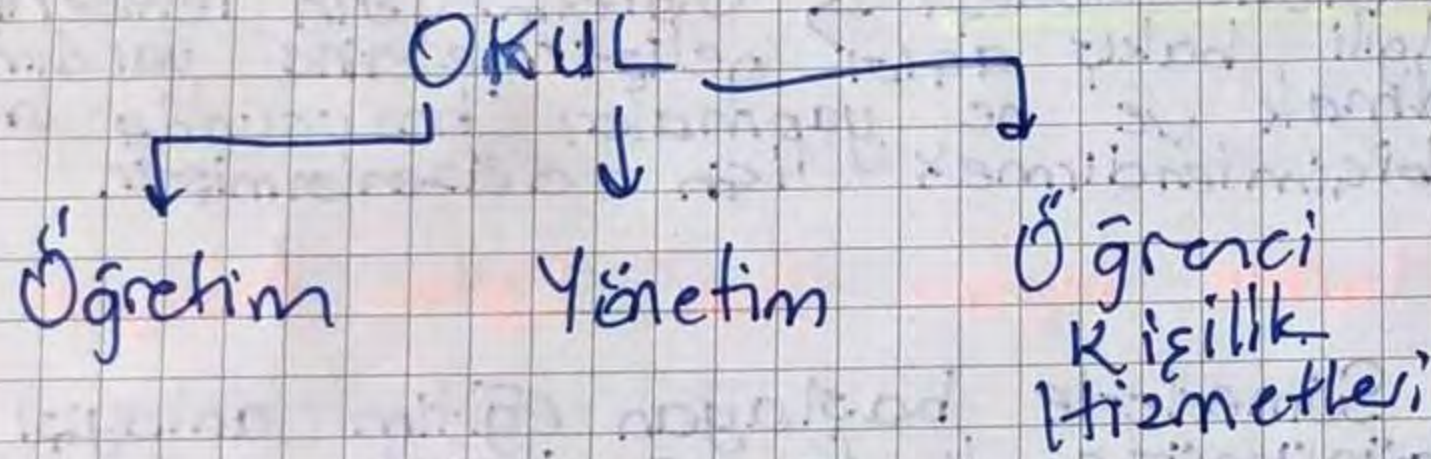
Konu merkezli Eğitim

- * Eğitim sistemlerine getirilen öncelikli destekli öğretime ağırlık verilip eğitimin ihmal edilmesidir. Amaç konunun öğretilmesidir.

Jean Jacques Rousseau: Eğitimin öğrenci merkezli düzenlenmesi gerektiğini savunmuştur.

Günümüzde Eğitim Anlayışı

- ★ Humanizm anlayışındaki ilkeler işlenmiştir.
- ★ Bireysel farklılıklar dikkate alınır.
- ★ Eğitim sürecindeki gelişmeler okul örgütünüde (öğretmenler, yöneticiler hizmetteki kişiler) etkiler.



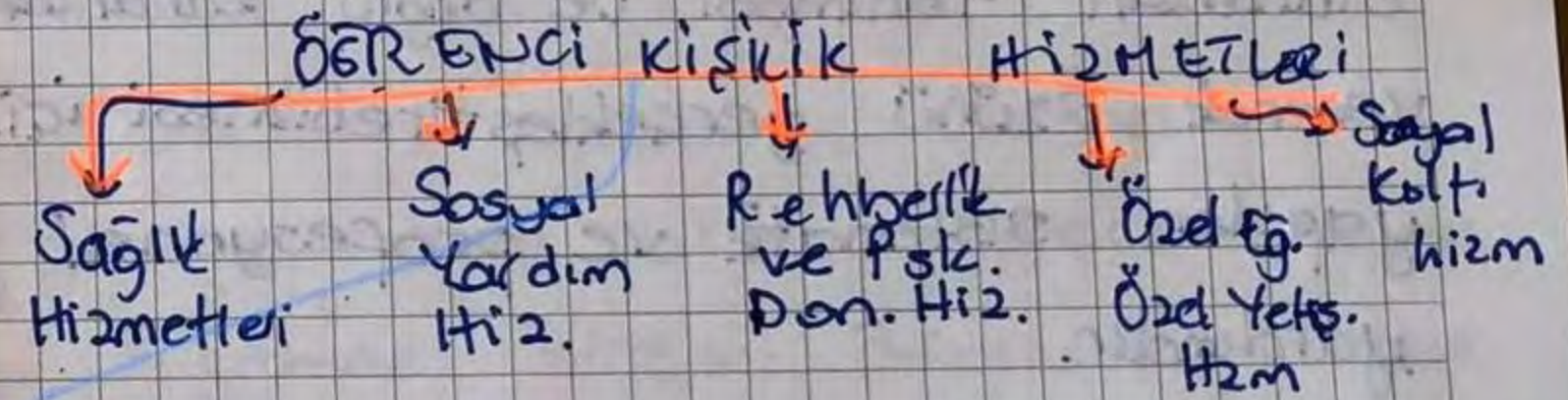
Rehberlik ve Eğitim

- ★ Eğitim faaliyetleri planlıdır ve belli bir amacı vardır.

Öğretim Okul örgütünün en geniş boyutudur. Akademik öğrenme ile ilgili tüm. bilgi ve becerilerin kazanılmasını bu alana girer. Öğretmenin rolü büyüktür.

Yönetim Bir araya gelen kişilerin yönleri doğrultusunda görevlerini işbirliği içerisinde yerine getirmelerini amadar.

Öğrenci Kişilik Hizmetleri Eğitim sürecinde öğretim ve yönetim hizmetlerinin dışında kalan ve öğrencinin kişilik ihtiyaçlarını karşılamaya dönük hizmetlerdir.



Sosyal Yard. HİZ. : Ekonomik yardımlar, barınma (yurt), kredi burs, yiyecek, giyecek gibi hizmetlerdir.

Özel Eğitim ve Özel Yetiştirme Hizmetleri Öğrencilerin özelliklerini dikkate alarak alandaki eksik ve yetersizlikleri gidermeye yöneliktir.

@ssevgiteacher

Sosyal Kültürel Hizmetler: Serbest zaman eğitimi, zamanlarını değerlendirme olanakları, ilgilerine göre sosyal ve kültürel etkinlikleri bu kapsamda hizmetlerdir.

Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Hizmetleri

• Bireyin kendini anlaması, çevresindeki olanakları tanıması ve doğru kararlar vererek özünü gerçekleştirebilmesi için yapılan sistematik ve profesyonel yardımlardır.

• Rehberlik hizmetleri; eğitim - öğretim çalışmalarını destekleyerek ve daha etkili hale getirerek öğretmene yardımcı olur.

Rehberliğin Ortaya Çıkmasını

Gerektiren Koşullar

- Meslek seçiminin zorlaşması.
- Bireysel farklılıkların eğitimde dikkate alınma zorunluluğu.
- İlerlemeci eğitim anlayışının benimsenmesi.
- Demokratik toplumlarda bireylere tanınan seçme özgürlüğü.
- Demokratik yaşamın karma verme gücüne sahip bireyler gerektirmesi.
- Eğitimde bireyin duygusal yönlerine verilen önemin artması.
- Psikometride gelişmeler.
- Akıl sağına verilen önemin artması.

Rehberlik Tarihi, İlkeleri ve İşlevleri

- Bir meslek olarak akıl danışmanlığı ilk olarak 1800'lerin sonlarında Sanayi devrimi ile ortaya çıkan meslek rehberlik hareketidir.

Günümüzde Rehberlik

1. **Parsons Modeli:** Kişilerin meslek seçim sürecine yardımcı olur.

2. **Özel Faktör Modeli (Klinik Model)**
Öğrenciler ayrıntılı incelenir.

3. **Rehberliği Eğitim ile Karşılaştıran M.**
Rehberliği eğitim sürecinde öğretilecek bir konu olarak görür.

4. **Rehberliği Karar Verme Sürecine**

Yardımcı Olarak Gören Model
Kişilerin karar aşamasında yararlanacağı bir hizmettir.

5. **Gelişimsel / Kapsamlı Rehberlik M.**

Gelişim sürekli ve rehberlik bu süreci destekler (en önce)

Rehberlik Faaliyetleri

1900-1920 → Meslek seçimi

1930-1960 → Okula uyum

1960 sonrasında günümüze → Kişisel Gelişim

@ssevgiteacher

Rehberliğin Anlamı, Amacı ve İlkeleri

— Rehberlik bir süreçtir.

— Rehberlik bireye yardım etme işidir.

— Rehberlik yardımı bireye dönüktür.

— Rehberlik bilimsel ve profesyonel bir yardımdır.

Rehberliğin Amacı Bireyin kendisini gerçekleştirmesine yardımcı olur.

Rehberliğin İlkeleri

① Demokratik

② Herkes anlayış ve işbirliği içinde çalışması gerekir.

③ Öğrenciyi merkeze alır.

④ Öğrencilerin kendi kişiliklerini daha iyi anlayıp, problemlerini çözmeleri

⑤ Öğrencilerin kapasitelerinin geliştirilmesini sağlar.

⑥ Öğrencileri tüm yönleri ile tanımak gerekir.

⑦ Her okulun amaç ve ihtiyaçlarına uygun alanlarda yoğunlaşmalıdır.

⑧ Gizlilik esastır.

⑨ Planlı, programlı şekilde sunulur.

Psikolojik Danışma ve Rehberlikte Yanlış

Anlayışlar

- * Bireye tek yönlü olarak doğrudan yapılan yardım değildir.
- * Bireye acıtmak, kayırmak gibi durum değildir.
- * Bireyin sadece duygusal yanı ile ilgilenmez.
- * Kullanılan teknik ve yöntemler amaç değil, araçtır.
- * PDR konusu öğrenme konusu ya da ders değildir.
- * Rehberlik yargılamaz ve ceza vermez.
- * Problemi hemen çözecek sihirli bir güce sahip değildir.

Rehberlik Hizmetleri ve İşlevleri

Psikolojik Danışma: Rehberliğin özüdür. Bireye karar verme, problem çözme ihtiyaçlarını karşılayarak gelişim ve uyumun sürdürülmesine yardımcı olur.

Oryantasyon: Öğrencilerin okula uyumu

Bireyi tanıma: Tüm diğer etkinliklerin bir şekilde ilişkilendirildiği rehberlik hizmetidir.

Bilgi toplama ve yayma: Öğrencilerin kendilerine uygun eğitsel ve mesleki tercihler yapmalarına yardım etmeye yöneliktir.

Yöneltilme ve Yerleştirme: Okul içi ve okul dışı olarak sınıflandırılır. Eğitsel, mesleki ve sosyal olmak üzere üçe ayrılır.

İzleme: Öğrencilerin yöneltilme ve yerleştirme çalışmalarının amacına ulaşip ulaşmadığını izler.

Müşavirlik: Öğrencilere değil, okuldaki diğer personele yönelik.

Arastırma ve Değerlendirme PDR

çalışmalarının geliştirilerek izlenmesi gerekir. Bir çeşit AR-GE çalışması gibidir.

Çevre ve Veli İle İlişkiler Okul çevresi ve velilerin işbirliğinin sağlanması.

OKUL REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA PROGRAMI

Okul PDR hizmetlerinin nasıl örgütleneceği konusunda çeşitli modeller yapılmıştır.

1- Hizmetler Modeli → Psikolojik danışmanların etkinlikleri organizasyon, bireyi tanıma, bilgi verme, psikolojik danışma yerleştirme ve izleme biçiminde 6 katego-

2- Süreç Modeli: Psikolojik danışmanlar psikolojik danışma, müşavirlik ve koordinasyon rolünü üstlenmiştir.

3- Görevler Modeli: Bu modelde psikolojik danışmanın rollerinde görevleri düzenlenmiştir.

4. Kapsamlı Psikolojik Danışma ve Rehberlik Programları Modeli

Bireyin gelişimsel ihtiyaçları önplandadır.

Rehberlik Hizmetleri Yürütme

Komisyonu

• Müdür

• Psikolojik danışman

• Her sınıf düzeyinden birer sınıf öğretmeni

• Ödöl ve disiplin kurulu temsilcisi

• Okul aile birliği başkanı ve öğrenci temsilcisi

Okul Psikososyal Destek Ekipleri

Doğal afet, terör, göç, savaş, ölüm gibi olaylar karşısında koruma ve önleme hizmeti sunar.

Okul psikososyal Destek ekipleri

→ Okul müd / müd. yard.

→ Rehber öğretmen / psik. danışmanlar

→ Her sınıf düzeyinden en az bir sınıf rehber öğretmen

Bildirim Yükümlülüğü

* Tehdit, şantaj, ihmal ve istismar şüphesi bildirim yükümlülüğü için yeterlidir.

* Gizlilik esasına göre vaka ile ilgili birimler olaydan haberdar edilmeli

İhmal ve istismar vakası şüphesinde
başvurulacak yerler

• İl/İlçe Emniyet Müdürlüğü Çocuk Büro Amirliği

• Emniyet Genel Müdürlüğü (155 polis ihbar hattı)

• İl/İlçe Sosyal Hizmetler Merkez Müd.

• Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı (188 ihbar hattı)

OKUL REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANI PROGRAMI

Ülkemizde okul rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri gelişimsel anlayıştan hareketle genellikle Kapsamlı RPD Programları Modeli temelinde planlanmaktadır.

Kapsamlı Rehberlik ve Psikolojik Danışma Programının Genel Özellikleri

Programın örgütsel yapısını oluşturan birtakım öncüller vardır. Bunlar

* Sonuç temellidir

* Standart temellidir

* Veri tabanlıdır

* Gelişimsel ve Kapsamlıdır

* Takım çalışmasını gerektirir

Okul Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Programı Hazırlanma Süreci

RPD hizmetleri önceden hazırlanmış

bir programa dayalı olarak yürütülmektedir

Bu programın 3 hedef doğrultusunda

hazırlanır

1. Genel hedef

2. Yerel hedef

3. Özel hedef

Programın tasarlanması sürecinde her eğitim-öğretim yılı mayıs ayında test ve test dışı teknikler kullanılarak öğrencilerin rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerine ilişkin ihtiyaçları belirlenir.

Okul Rehberlik ve Danışma Hizmetleri

Programı Uygulama Süreci

Eğitim kurumlarında gelişimsel ve önleyici hizmetler, iyileştirici hizmetler ve destek hizmetler esas alınarak sunulur.

Okul Rehberlik ve Danışma Hizmetleri

Program Değ. Süreci

RPD programının ne derece başarıyla ulaştığının kontrol edilmesidir. Sene sonu rehberlik faaliyet raporu Mebbis E-Rehberlik" bölümüne girilir. Ardından okul müdürünün onayı ile il/ilçe RAM'a gönderilir. Elde edilen verilere göre programın eksiklikleri belirlenir ve güçlendirme çalışmaları yapılır.

MEB Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri

Sunum Sistemi

RPD hizmetleri sunum sistemi 2 bölüme ayrılmaktadır.

- Bireysel Çalışmalar
- Grup Çalışmaları

EĞİTİM KURUMLARINDA REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA HİZMETLERİNİN YÜRÜTÜLMESİ

Meb tarafından hazırlanan MEB Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Yönetmeliği ile il ve ilçe düzeyindeki rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri ve bu hizmetlerin verildiği özel ve resmi eğitim kurumları ile rehberlik ve araştırma merkezlerindeki RPD hizmetlerinin nasıl yürütüleceğini belirlemiştir. Okullarda Rehberlik hizmetleri RPD servisi tarafından yürütülür.

Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Yürütme Komisyonu

Üyeler: müdür, müd. yard., her düzeyden bir sınıf rehber öğretmeni, okul öncesi öğretmen, okul aile bireylerinden bir temsilci

Komisyon: 1. dönem başında } 3 toplantı
2. " " " }
Ders yılı sonunda }

Görevleri: Özel hedeflerin belirlenmesinde programın incelenip görüş bildirilmesinde, soruların çözümüne yönelik fikir sunulmasında, psiko sosyal destek hizmetlerinde görevlidir.

E-REHBERLİK SİSTEMİ

Bu sistem MEBBİS'in bir uzantısıdır. Bütün etkinlikler bir aradadır. RAM'a öğrenci yönlendirirken bu radaki formlar doldurulur.

Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri il Yürütme Komisyonunun Kuruluşu Görevleri

Komisyon Eylül ayında ve haziran ayında en az 2 kez toplanır.

— il milli eğitim müd. başkanlığında

— Sorumlu il ve ilçe sube müd.

— RAM müdürleri

— RAM psi. dan yazm. bölüm başk.

— Hayat boyu öğrenme kurum müd.

Görevleri

* Belirlenen hedefler Eylül ayında eRehberlik sistemine işlenir

* Haziran ayında ihtiyaç analiz sonuçları ve eRehberlik sistemindeki verileri inceler ve değerlendirir.

* İhtiyaç doğrultusunda aile, öğretmen öğrenci, yönetici ve diğer kamu personeline yönelik etkinlikler planlanır.

Yöneticiler ve Öğretmenlerin Rehberlik İlgili Görevleri

- * Sınıf rehberlik planını hazırlar (en geç ekim ayının 2. haftası)
- * Rehberlik prog. etkinlikleri sınıfta uygular
- * Öğrencinin PDR hizmetlerine ilişkin ihtiyaçlarını belirler
- * Her yıl Kasım ayında sınıfta bulunan risk altındaki öğrencilere ait verileri PDR servisine iletir.
- * Sınıfta yeni gelen ve uyum sorunu yaşayan öğrencilerle ilgilenir.
- * Öğrenciler, öğrenci kulüplerine, seçmeli derslere, sosyal etkinliklere yönlendirir.
- * Öğrencinin öğrenme stilini geliştirmesine, akademik performansını arttırmaya yönelik çalışmalar yapar.

- * Sınıflarla yürütme gelişmasının raporunu kurum müdürlüğe verir.

SINIF REHBERLİK PROGRAMI (SRP)

Öğrencilerin sosyal, duygusal, akademik ve kariyer gelişim alanlarına yönelik belirlenmiş kazanımların sınıflarda grup etkinliği yolu ile sistenli şekilde öğrenciye sunulmasıdır.

SRP amacı: Öğrenme yaşantıları yoluyla kendini tanıyabilen kendinin ve başkalarına duygularını bilen ve ifade edebilen, kişilerarası becerileri gelişmiş, içinde bulunduğu çevreye uyum sağlayabilen problem çözme ve karar verme becerileri gelişmiş, kendine uygun ders ve meslek seçebilen, kariyer planlaması yapabilen, yaşam boyu öğrenmeyi alışkanlık haline getiren bireyler yetiştirmeyi amaçlar.

GELİŞİM ALANLARI

Akademik
Gelişim Alanı

Kariyer Gelişim
Alanı

Sosyal-
Duyusal
Gelişim A.

(SRP) Sınıf Rehberlik Programının Temel İlkeleri

- * Gelişimseldir, Problem odaklıdır, kültürel farklılıkları dikkate alır.
- * Daha çok duygusal davranışların kazandırılması odaklıdır.
- * Bireysel farklılıkları dikkate alır.
- * Tüm öğrencilere yöneliktir.
- * Gelişim ihtiyaçları dikkate alınarak hazırlanmıştır.
- * 21 YY becerilerine (yeni nesil beceriler) odaklıdır.
- * Program hazırlarken bireye topluma karşı sorumluluk gözetilir.

* Öğrenci merkezli bir anlayış vardır.

* Kazanımlar öğrenciyi aktif kılar.

Sınıf Rehberlik Programında (SRP) Değerlendirme

* Çoklu değerlendirme vardır.

* Sürece, algıya ve sonuca dayalı değerlendirme yöntemleri birarada kullanılmıştır.

* Sürece dayalı değerlendirme yürütülen uygulamaların kime, ne zaman, nasıl, nerede, ne sıklıkta, ne kadar süre ile yapıldığına ilişkin bilgiler edinilmektedir.

* Algıya dayalı değerlendirme program kapsamında öğrencilerin neler edindikleri, öğrencilerin etkinlikler sonucunda tutumlarındaki değişimler edindikleri beceriler ve bilgi düzeyindeki artış değerlendirilir.

* Sonuca dayalı değerlendirme uygulama

nan programın tutum, beceri veya bilgileri kullanma yeteneklerini olumlu yönde etkileyip etkilemediğine ilişkin kanıtlar elde edilmektedir.

Sınıf Rehberlik Programının Uygulanmasında İlişkin İlkeler

- * Programın uygulanmasında bilimsellik esastır.
- * Bireysel farklılıkları temel alır.
- * Program büyük ölçüde sınıf rehber öğretmenin katılımıyla gerçekleşir.
- * Program öğrenci, öğretmen, yönetici ve velilerin katılımıyla gerçekleşir.
- * Programın uygulanması haftalık olsa da okula göre esnetilebilir.

Sınıf Rehberlik Proğ (SRP) Dikkat Edilmesi Gereken Hususlar

* Okul öncesi eğitimi almamış olan öğrencilerde dikkate alarak okul öncesi kazanımlarına birinci sınıf düzeyinde de yer verilmiştir.

* Etkinliklerin çoğu sınıf rehber öğretmenleri tarafından, belirli etkinlikler ise okul rehber öğretmeni tarafından uygulanması gerekir.

* Öğrencileri etkinliklere aktif katılım ve yansıtıcı düşünme için teşvik edilmelidir.

* Programlardaki etkinliklerin yapılacağı haftalar, tatiller ve belirli gün ve haftalarda dikkat edilerek planlanmalıdır.

BİREYİ TANIMA

Bireyi tanıma iki kısımda ele alınır → Alanlar ve teknikler

Öğretmenin Öğrenciyi Tanıma Nedenleri

Öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarına yönelik yöntem ve teknikleri seçmek

Her öğrencinin bireysel farklılıklarına

göre üst düzeyde gelişmesine yardımcı olmak.

● Öğrencinin kendini geliştirmesine, çevresine uyum kazanabilmesine yardımcı olmak.

● Öğrencilerin kendi problemlerini çöze bilmelerine yardımcı olmak.

● Öğrencileri ilgi ve yeteneklerine göre doğru mesleğe yönlendirmek.

● İstedikleri meslekte ilgili davranışları kazanmalarına yardımcı olmak.

● Sınıfı ilişkileri düzenlemek ve geliştirmek.

Bireyin tanınması için gerekli özellikler

● Sağlık durumu

● Yetenekler

● İlgiler

● Akademik başarı

● Kişilik

● Benlik Tanımları ve Değerler

● Akademik başarı

● Çevre ile ilgili bilgiler

BİREYİ TANIMA: TEKNİKLER VE UYGULAMALAR

Rehberlikte bireyi tanımak için kullanılan teknikler iki gruba ayrılır.

— Testler — Test Dışı Teknikler

Testlerin Özellikleri

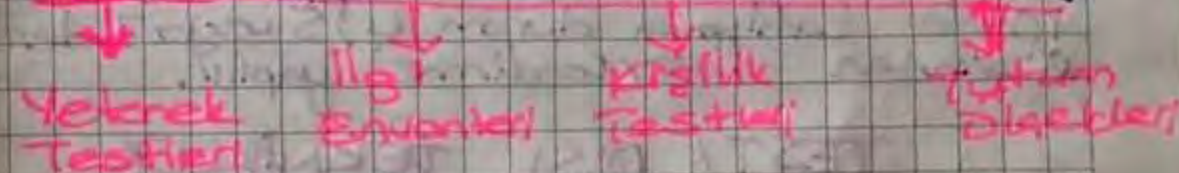
Gegerlilik → Ölme aracının ölçmeyi amaçladığı şeyi eksiksiz, tam ölçmesidir.

Güvenirlilik → Ölme aracının ölçmek istediği hatasız ve doğru olarak ölçmedir.

Kullanışlılık → Ölme aracının kullanılması için kolay olmasıdır.

Ekonomiklik → Ölme aracının çok pahalı ve masraflı olmamasıdır.

REHBERLİKTE KULLANILAN TESTLER



Yetenek Testleri, ilk akla gelen zeka testleridir. Zeka ile yetenek büyük ölçüde örtüşür. Geliştirilen ilk testler zeka testleridir.

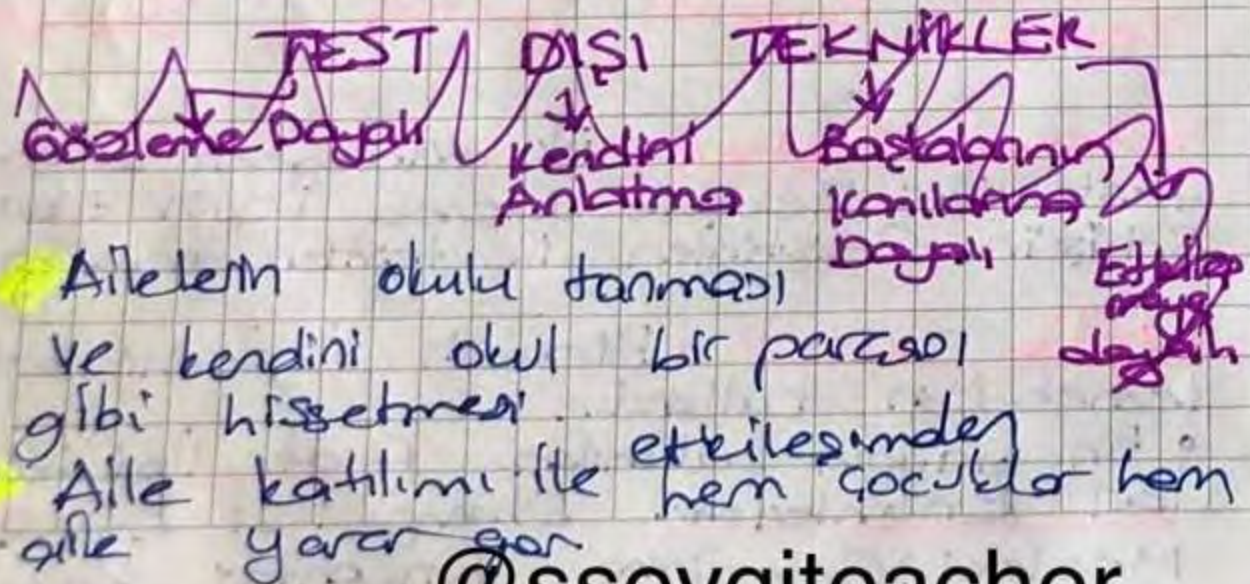
Kişilik Testleri, bireylerin ilgilerini belirlemek için kullanılır.

• En yaygın kullanılan Kuder İlgili Alan Envanteridir. Strong ilgi Envanter, Mesleki Yönlendirme Envanter, Kendini Değerlendirme Envanter

Kişilik Testleri: Bireyin kişiliği ile ilgili bilgi toplamaya yönelik olarak

- Beier Cümle Tamamlama Testi (13 yaş 153 tır)
- CAT (Çocuklar için Algı Testi (3-10 yaş)
- Minnesota Çok Yönlü Kişilik Env. (16 yaş üzeri)
- Louisa Duss Psikanalitik Hikayeler Testi
- Hacettepe Kişilik Envanteri
- Rorschach Mürekkep Lekesi Testi
- Rotter Cümle Tamamlama Testi

Tutum: Kişilerin belli bir nesne ya da duruma yönelik duygusal, düşünsel veya davranışsal eğilimlerini belirlemeye yönelik testlerdir. Likert tipi denilen bir ifade katılma durum 4, 5 veya 7 derece üzerinden değerlendirme yapılır.



@ssevgiteacher



Ailelere İlişkiler

* Ailenin çocuğu yetiştirirken ona karşı olan tutumu, konuşmaları, yaklaşım biçimi ve uyguladığı disiplin tarzı çocuğun kişiliğini ve diğer bireysel özelliklerini biçimlendirmektedir.

Ailelerin eğitim sürecine Katılmalarının Gereksinimleri

- Ailelerin görüşlerinden yararlanmak çocukların gelişimlerini kolaylaştırır.
- Aile katılım programları yetişkin eğitimi olarak algılanmaktadır.
- Çocukların benlik algısını olumlu yönde etkiler.

Aile katılımında

① OKUL MERKEZLİ KATILIM

- * Aile-öğretmen konferans ve toplantı-lara katılma
- * Öğretmenlerle iletişim içinde olma
- * Akademik etkinliklerde gönüllü olma
- * Ailelerin proje ve ödevlere gönüllü yardımı
- * Okul aile birliği çalışmalarına katılma

② EV MERKEZLİ KATILIM

- * Ana babaların çocukları ile evde yapabilecekleri eğitimsel etkinlikler
- * Öğretmenlerin gerektiği zaman yapacakları ev ziyaretleri

Rehberlikte Etik Bilgilerin Saklanması

@ssevgiteacher

- Yetkinlik
- Dürüstlük
- Duyarlılık ve Hoşgörü
- Toplumsal Sorumluluk
- Mesleki ve Bireysel Sorum.
- Etik Kurallar
- Yetkinlik Sınırları
- Sürekli Gelişim
- Başkalarına zarar vermeme
- Gizli bilgilerin muhafaza edilmesi
- Profesyonel kimlik
- Rehberlik etik bilgilerin saklanması

ÖZEL EĞİTİM

① Zihinsel yetersizliği olan öğrenciler

Zihinsel işlemlerde, kavramsal sosyal ve pratik becerilerin toplamı olan uyumsal davranışlarda önemli sınırlılık durumudur.

* Normal insanların zeka puanı 100 olarak kabul edilirken, zihinsel yetersizliği olan öğrencilerin puanı 70 ve altındadır. Uyumsal davranışlarında bakılır.

* Dikkat süreleri çok kısadır. Odaklanma ve sürdürmede güçlük yaşarlar.

* Bellekle ilgili problemleri vardır. Yeni bilgileri kısa ve uzun süreli belleğe depolamada, uzun süreli bellekten bilgiyi geri çağırma da problem yaşarlar.

* Bilgiyi organize etmekte sorun yaşar.

* Yavaş öğrenir. Soyut kavramları öğrenmede güçlük yaşarlar.

* Motivasyonları düşüktür. Kendini ifade etme, yönergeleri okuma, yönlendirme anlamada güçlük çekerler. Sosyal becerilerde güçlük.

② Otizm Spektrum Bozukluğu olan öğrenciler

- Nörogelişimsel bir bozukluk olup
- Yaşamın erken dönemlerinde
- Sosyal iletişim ile etkileşimde güçlük yaşama ve sınırlı yineleyici davranışlar sergiler.

Özellikleri

* Sosyal iletişim bozukluğudur. Göz temasından kaçınırlar.

- İsimlerine tepki vermezler, ilgisiz görünürlen.
- Beden dilini kullanmakta zorlanır. Ses tonunu ve yüz ifadesini anlamakta zorluk çeker.
- Oyun becerileri sınırlıdır.
- Yönergeleri anlama ve takip etme güçlüğü çeker.
- OSB öğrencilerinin %20-30'u konuşmada gecikme yaşar.
- Soyut kavramları anlamakta zorluk yaşar.
- Bazı nesnelerle aşırı derecede meşgul olabilir.
- Rutinlerdeki değişikliklerde aşırı derecede rahatsız olur.
- Aşırı duyarlılık gösterir.

3. Öğrenme Güçlüğü Olan Öğrenciler

- Öğrenme güçlüğü yaşayan öğrenciler normal zekaya sahip oldukları halde akademik alanlarda akranlarından ayrılır.

- Matematiksel hesaplamalarda hızlı olsa da okumada heceleyerek okuma.

- Okuduğunu anlamada zorlanır.
- İmla ve dilbilgisi kurallarında prob. yaşar.
- Matematiksel hesaplamada zorlanabilir.
- Akademik alanda qüdülenme prob. yaşar.

4. Dil ve Konuşma Bozukluğu Olan Öğrenciler

- Dil bozukluğu olan öğrencilerin başkalarının söylediğini anlamada sorun yapar (Alıcı dil bozukluğu).
- Duygularını ifade etmede zorlanır. (İfade edici dil bozukluğu).

5. İsteme Yetersizliği Olan Öğrenciler

- Zihinsel problemleri yoktur.
- Okuma düzeyleri düşüktür.
- Dil ve iletişim becerileri düşüktür.

Görme Yetersizliği Olan Öğrenciler

- Heterojen bir gruptur.
- Görme deneyimlerini dokunarak ve işiterek yapar.
- Görme kaybı öğrencilerin günlük dil kullanımını veya iletişim becerilerini etkilemez.

REHBERLİK ARASTIRMA MERKEZİNE YÖNLENDİRME

İlk Belirlene

↓
Gönderme Öncesi

↓
Gönderme

↓
Ayrıntılı Değerlendirme

↓
Eğitici Değerlendirme Tanılama

↓
Özel Eğitim Hizmetlerinin
Uygunluğuna Karar Verme

↓
BEP Hazırlama

↓
İzleme ve Değerlendirme

1 - Bilgi toplama

2 - Müdahale programı Hazırlama

3 - Programı Uygulama ve Sonuç
kararı değerlendirme

İlk belirlenmede sınıf öğretmeni ve rehber ile kabaca değerlendirilir.

2. aşamada Gönderme Öncesi ; Öğretmenin eğitim ortamında düzenleme yapması, (faaliyetlere katılımın artıp artmadığını değerlendirme)

@ssevgiteacher

1. Bilgi Toplama

* Öğrencinin doğumdan itibaren geçirdiği hastalık, kaza, travma ve bunlara yönelik tedbirler.

* Ailenin eğitim düzeyi ve imkanları

* Öğrencinin evdeki ve okuldaki davranışlarının tutarlılığı,

* Daha önce devam ettiği okulda sergilediği davranışlar.

* Devam ettiği eğitim programındaki kazanımlara ilişkin performans

2. Müdahale Programı Hazırlama

- Program hedeflerine
 - Öğretimsel süreçlere
 - Sınıf yönetiminde
 - Sınıf ortamında
- } uyarılama yapılabilir.

3. Programın Uygulama ve Sonuçları Değ.

Müdahale prog. uygulandıktan sonra öğretmenler öğrenciyi değerlendirir.
* En önemli konu ne kadar süre ile programın uygulanacağıdır.

EĞİTSEL DEĞ - TANILAMA - EĞ ORT. YERLEŞTİRME

* Gönderme kararı sınıf öğretmeni, rehber öğretmeni ve ailenin kararıyla gerçekleştirilir.

Destek Eğitim Modelleri

* İlkemizde özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin devam edebilecekleri eğitim ortamları

- Yatılı Özel Eğitim Okul ve Kurumları
- Gündüz Özel Eğitim Okul ve Kurumları
- Özel Eğitim Sınıfı
- Yarı zamanlı kaynaştırma/bütünleşme
- Tam zamanlı kayn / bütünleşme

BİREYSELLEŞTİRİLMİŞ EĞİTİM PLANI (BEP) HAZIRLANMA

Özellikleri

- Öze bir
- Bireyselleştirilmiştir.
- Yıllık olarak hazırlanır.
- Öğrenciye ve ailesine paylaşılan bir belgedir.
- Düzenli olarak gözden geçirilmelidir.
- Öğretilen yöntemleri ve destekleyici stratejileri belirtir.
- Hedefler ve amaçlar belirtir.

BEP Geliştirme Biriminin Üyeleri

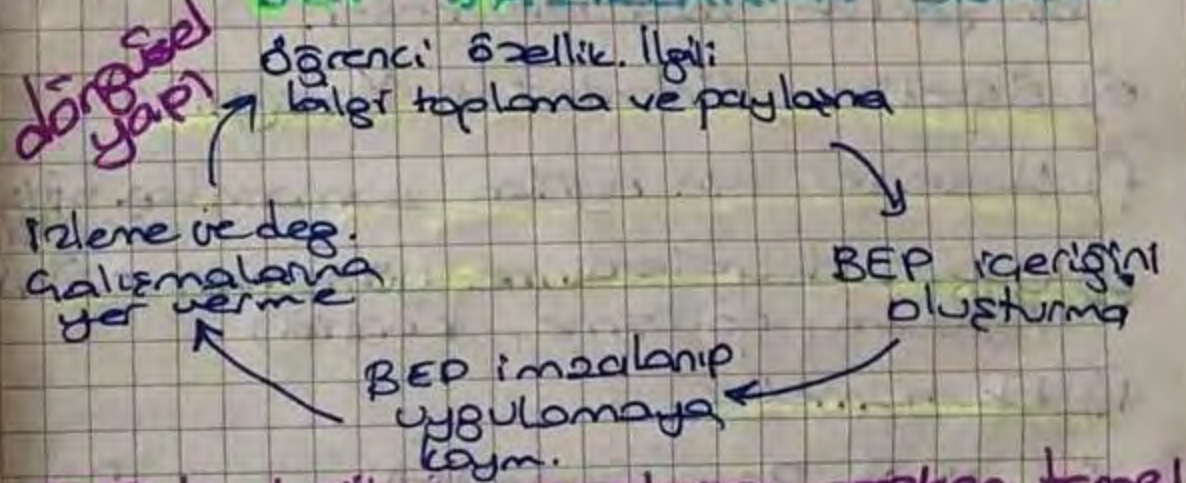
Okul Md., Md. Yard., Rehber Öğretmen, Öğrenci Sınıf Öğretmeni, Veli, Öğrenci gerektğinde meslek dışı öğretmen, alan öğretmeni, destek özel eğitim değerlendirme kurumundan bir üye

BEP GELİŞTİRME BİRİMİNİN GÖREVLERİ

- BEP'in geliştirilmesi, uygulanması, izlenmesi ve değerlendirilmesi ile ilgili koord. sağlamak
- Öğrencinin gelişim özellikleri, eğitsel gerekçeleri ve BEP'de değişiklik yapmak

- Eğitim ortamını düzenlemek.
- Ders saatini düzenlemek
- Sınıflarda refakat edilmesi ger. Öğ. bul.
- Yelinin yazılı isteği ile bir kereye mahsus sınıf tekrarı yapmak.

BEP HAZIRLANMA SÜRECİ



BEP ile birlikte yerleştirilmesi gereken temel bilgiler

- a) Öğrencinin demografik özelliklerinin tanımlanması: Adı, soyadı, doğum tarihi, okulu, sınıf düzeyi
 - b) Öğrencinin eğitsel Performans Düz. Tan. Göz. ve yazılı yöntemleri (Performans Düzeyi)
 - c) Uzun dönemli ya da Yıllık Hedefler
→ Bu hedefler belirlenirken:
 - Performans düzeyi
 - Yeterliliğinin derecesi
 - Geçmiş öğrenme deneyimleri ve öğren. hızı
 - Gevresinin ve ailesinin özellikleri
 - Sınıf Öğrt. Sağ. destek
 - Öğrenciye Sağ. dest. hizmetleri
- ÖRNEK:** Mete bir akademik yıl sonunda basit şekilleri bilgilerin üzerinden bağım Sız şekilde keser.

BÖÜK BÜKD

d) Kısa dönemli Hedefler

Birey, Ölçüt, Koşul, Davranış.
ÖRN Mete kendisine verilen farklı uzun
luktaki eğik çizgilerin üzerinden bağımsız
bir şekilde makasla keser.

e) Öğretim Yöntemleri ve Materyaller

f) Hedefler için ayrılan zamanın baş bitti farklı

g) Uygun değerlendirme yöntemleri ve ölçütleri (Gözlem, gözleme, kontrol)

h) Ek hizmetler

Öğretimin Bireyselleştirilmesi ve Öğretim Uygulamaları

Esas Alınması gereken ilkeler

- Tüm öğrenciler öğrenebilir ve öğrt. öğretebilir
- Her öğrencinin eğitimden en yüksek düzeyde faydalanma hakkı vardır.
- Her öğrenci gelişimi takip etmeli, ilerleme gösterenler ödüllendirilmelidir.
- Her öğrencinin ortak, farklı, bireysel gereksinimleri vardır.

Öğretimin öğrencilere göre uygulamak isteyen Öğretmen.

- Fiziksel Düzenlemeler
- Sürece Yönelik düzenlemeler
- Sınıf İklimine Yönelik Düzenlemeler
- Öğretimsel Düzenlemeler
- Psileyişle ilgili Düzenlemeler

ÖZEL YETENEK KAVRAMI VE TÜRKİYE'DE ÖZEL YETENEKLERİN EĞİTİMİ

19. YY Jermar → Üstün zekalıları standart
ölçeklerinde %1 lik dilime girerler

20. YY. Marland Raporu üstün zeka
birden çok alanda görülebilir. Bunlar
genel zihinsel alan, özel akademik
alan, yaratıcı üretken alan, liderlik
alanı, sanat ve psikomotor alandan
biri

21. YY. MEB → özel yetenekli birey zeka,
yaratıcılık, sanat, liderlik kapasitesi
motivasyon veya özel alanlarda yüksek
performans gösteren.

ÖZEL YETENEK KURAMLARI

1. Wally Halka Kuramı (Renzulli)

Üstün yetenek, yaratıcılık, Motivasyon
bu bileşenlerden oluştuğunu ifade eder.
bu bileşenlerden biri olmazsa özel
yetenek ortaya çıkmaz.

Genel Yetenek → sözel ve Sayısal

Özel Yetenek → Yab. dil ve İstatistik

2. Besgen Kuramı (Sternberg ve Zhang)

Özel yeteneğin ortaya çıkması için
gerekli ölçütler.

- * Mükemmellik
- * Nadirlik
- * Kanıt
- * Üretkenlik
- * Değer

3. Bulunuk Kuramı (Sak)

Tam netleşmemiş adeta sınırları olmayan bulutun bir yapısıdır.

— Ana bileşenleri...

— Yatkınlık

— Uyarıcı Koşul

— Etkileşim

4. Aynimsal Üstün Zeka ve Yetenek Kuramı (Gagne)

— Kuramda üstün zekanın üstün yeteneğe dönüştüğü ve bu süreçte öğrenme - uygulama, katılları ve sans boyutlarının rol oynadığı belirtilmiştir. Bu kuramda üstün zeka doğuştan var olan mental ve fiziksel alanlardan alt yetenekleri ifade eder

Özel Yeteneklilerin Özellikleri

1. Akranlarına göre erken ve ileri düzeyde dil gelişimi

2. Erken okuma

3. Aşırı erken gelişim gösterme

4. Liderlik eğilimi gösterme

5. Meraklı olma, çok soru sorma

6. Yaşından ileride mizah yeteneği

7. Sosyal, toplumsal, evrensel değerlere duyarlı olma

@ssevgiteacher

8. Beniş Hayal gücü

9. Mantık Muhakeme

10. Mükemmelleştireciliğe eğilimi gösterme

Özel Yeteneklerin Tanınması

Tanımlama Sürecinde izlenecek adımlar, özel yetenek potansiyeli taşıyan öğrenciler

- * Tanılamaya aday gösterebilmek
- * Bir tanımlama aşamasından geçirmek
- * Detaylı ölçmeye almak ve bireye ilgili karar vermek şeklindeki Bireysel Ölçme ve değerlendirme aşaması aslında tanımlama konusunda adı geçen bireysel zeka testlerinin uygulama aşamasıdır.

• ASIS (Anadolu SAK Zeka Ölçeği)

• SB (Stanford Binet Zeka Testi)

• WQZD (Wechsler Çocuklar için Zeka Ölçeği)

en çok bilinen testler

Özel Yeteneklerin Tanınmasında Öğretmenlerin Dikkat Etmesi Gerekenler.

* Öğrencilerin güçlü ve zayıf yönlerini belirleyebilmek

* BİLSEM'in tanımlama zamanını takip edip öğrencileri yönlendirme

* Öğrencilerin keşfedilmesinde alan uzmanlarının fikirlerinin alınması.

* Okuma güçlüğü den öğrencinin dil alanındaki potansiyelini gözleyebilir bu yüzden dikkatli bir gözlemlemek gerekir.

Özel Yeteneklerin Eğitimi

1. **Gruplama** Özel yetenekli öğrencilere grup halinde eğitim verilmesi ile ilgilidir.

- Sınıf içi benzer yetenek grupları
- Sınıf içi karışık yetenek grupları
- Sınıf içi çok düzeyli gruplar

2. **Zenginleştirme** Eğitim olanaklarını, öğretim programını çeşitlendirerek eğitim sürecini normalin ötesine taşımaktır.

3. **Hızlandırma** : Eğitim-Öğretim programını normal süresinden daha önce tamamlamasıdır.

❖ Hızlandırma, zenginleştirme, gruplama yaparken dikkat edilmesi gerekenler

- Farklılaştırma planlı olmalı, geliş güzel etkinlik yığını olmamalı.
- Farklılaştırma yapılırken, öğrencilerin düzeyi, ilgi ve yetenek alanları belirlenmelidir.
- Disiplinler arası bağlantılar kurulmalıdır.
- Öğrencilere çalışmalarını gerçek dinleyicilere sunma fırsatı verilmelidir.

Türkiye'de Özel Yeteneklilere Eğitim Veren Kurumlar

Okullarda

↓
* Lise düzeyinde eğitim vermektedir.

Okul Sonrası

* BİLSEM

* Üniversite bünyesinde yürütülen program

* ÜYEP (Üstün Yetenekliler Eğitim Programı)

* Özel Yetenekli Öğretmenlerde aranacak en önemli özellik ALAN UZMANLIĞIDIR

* Bilsem'de görev alabilmek için en az 3 yıllık öğretmen olmalı. Bölge sözlü komisyonları tarafından sözlü sınava alınmalıdır.

* ÜYEP için lisansüstü eğitimini bu alanda tamamlamış ve bu alanda lisansüstü dersler almış öğretmenler görev alır.

Özel Yetenekli Öğretmenleri

- Öğrencinin görevlerini onun düzeyine ve hızına uygun vermelidir.
- Ödevlerde tekrarlardan ve atıştırma lara ağırlık vermemelidir.
- Farklı öğrenme teknikleri, malzeme ve araç kullanılmalıdır.
- Tartışma, drama, proje çalışmalarına önem vermelidir.

- Grupla olduğu kadar bireysel çalışmalar da önem verilmelidir.
- Çocuğun başarısı mutlaka ödüllendirilmelidir.
- Akademik konuların dışında sanat ve spor alanlarındaki bilgi ve becerilerinin gelişmesi desteklenmelidir.
- Başarılarını çocuğun kendi performansıyla içinde değerlendirilmelidir.

MODÜL 3 SONU

22

@ssevgiteacher